

Kort tid fra tanke til aksjon

– Det var fritt fram og ta initiativ til å gjennomføre feministiske kvinnepolitiske aksjoner. Media stilte opp og slik fikk Nyfeministene sin stemme hørt i offentligheten og blant folk. Det var kort tid fra tanke til gjennomføring av aksjonen. Vi var gode til det.

Margrete Wiig, 19 år i 1970.

Det var et overveldende syn å gå ned trappene i det store auditoriet Sofus Lie på Blindern. Salen var full av kvinner med forventning til Jo Freeman som skulle snakke om den nye

kvinnebevegelsen i USA. Det var høsten 1970. På slutten av møtet ble vi oppfordret til å skrive oss på liste for å være med i en feministisk bevisstgjøringsgruppe i Nyfeministene. Jeg nølte ikke lenge og ble en av de første på lista. Ikke lenge etter fikk jeg beskjed om å møte opp på en privat adresse i Oslo. Bevisstgjøringsgruppen var i gang.

Om forfatteren

Margrete Wiig er født i 1951 og utdannet sosiolog. Hun har arbeidet i offentlig administrasjon, som redaktør i lokalavisen Øvre Smaalenene i Askim, informasjonsmedarbeider i KS og som medarbeider og styrer i steinerbarnehager i Oslo og Ås.

Fortellingen er en del av prosjektet *Nyfeminister forteller* med personlige historier av kvinner som gikk inn i nyfeministbevegelsen på 1970-tallet.

Nyfeminister forteller er et samarbeid mellom Rita Bjørnulf, Tonje Kolle, Kirsten Waarli og Margrete Wiig.

Kontakt: nyfeministene@gmail.com

Jeg studerte sosiologi på Blindern. Valget av utdannelse var etter eliminasjonsmetoden. Det var en selvfølge at jeg skulle studere da begge mine foreldre var akademikere. Etter at alle andre fag var forkastet, stod jeg igjen med sosiologi som var hot i tiden. Det var like selvfølgelig at jeg etter å ha sett et oppslag på Blindern gikk på Freeman-møtet.

Mitt nærmeste forbilde var en aktiv og fulltidsarbeidende mor.

Feminisme og kvinnefrigjøring var også hot i tiden etter starten med 68-opprøret i Paris. Jeg hadde lest flere av de amerikanske klassikerne og Simone de Beauvoir - Det annet kjønn. Men nå kom muligheten for organisering og å dele med andre kvinner.

Jeg hadde vokst opp som en selvstendig jente med en mor som var kvinnesakskvinne. Det var en selvfølge at jeg ikke ble behandlet annerledes enn mine brødre. Mitt nærmeste forbilde var en aktiv og fulltidsarbeidende mor. Som en skoleflink jente lot jeg meg heller ikke pille på nesen på skolen. Men jeg visste intuitivt at det var urettferdige skiller mellom kvinner og menn og at det måtte gjøres noe med.

Arbeidet og livet i Nyfeministene

En viktig del av arbeidet i Nyfeministene var bevisstgjøringsgruppene. Min gruppe var tilfeldig sammensatt etter en påmeldingsliste. Det var mange studenter, men med forskjellig bakgrunn. Alle var sterke jenter som turde å gå inn i sin personlige stilling som kvinne og kvinnes stilling i samfunnet. Vi utfordret hverandre på en fin måte der alle var like mye verdt. Det var et veldig åpent miljø der det var lov å snakke om alt.

Den andre delen var å delta i felles aktiviteter og aksjoner. Nyfeministene hadde en flat struktur, men med allmøter i Kvinnehuset der felles saker ble tatt opp og enighet ble oppnådd. Det ble også arrangert to felles seminarer på Vangen i Østmarka. Det var spennende utviklingsarenaer for nyfeministene. Nyfeministene hadde også landstreff i Trondheim, Tromsø og Fredrikstad. Grenlandsfeministene inviterte til sommerleir på en øy utenfor Brevik. Vi skulle vel ikke være dårligere en feministleiren på Femø i Danmark som ble «verdensberømt».

Årets begivenhet var 8 marstoget fra Youngstorget. Det var en gruppe fra kvinneorganisasjonen som diskuterte felles paroler. Husker selv at jeg malte paroler i studentlokalene i Uranienborgveien. Fikk hjelp av kjæresten til å bære dem. For i 8 mars toget var det eneste stedet der mennene kunne delta.

“

Media stilte opp, og slik fikk Nyfeministene sin stemme hørt i offentligheten og blant folk.

Nyfeministene bidro med og ble kjent for friske paroler som -Vi vil ligge øverst og Nei til tvangspuling. Det var fritt fram og ta initiativ til å gjennomføre feministiske kvinnepolitiske aksjoner. Media stilte opp og slik fikk Nyfeministene sin stemme hørt i offentligheten og blant folk. Det var kort tid fra tanke til gjennomføring av aksjonen. Vi var gode til det.

Det var mange av dem. Selv deltok jeg i Abortdemonstrasjonen på Stortinget i 1975. Loven om fri abort skulle opp i Stortinget og mye stod på spill. Nyfeministene ville aksjonere. Vi meldte oss på omvisning i Stortinget som en husmorforening. Da vi kom til vandrehallen satte vi oss ned, brettet opp blusene og plakatene om abort kom til syne. Media var tilstede. Vaktene skrev opp navnene våre, meldte oss til politiet og fulgte oss ut. Vi måtte i ettertid møte på politistasjonen og få en mindre bot.

Sirene og Kvinnehuset

Nyfeministene var en del av en større kvinnefrigjørings- og likestillingsbølge som fikk stor påvirkningskraft. Viktige initiativ var tidsskriftet Sirene og Kvinnehuset. Vi hadde kvinneorganisasjonene Kvinnefronten, Brød og Roser og Ottar. Selv om det var enighet om mange saker, var det et grunnleggende ideologisk skille. Nyfeministene stod for en frihetlig kvinnefrigjøring på kvinnesenes premisser, mens Kvinnefronten var knyttet til klassekampen og sosialismen gjennom partiet AKP-m. Etter hvert jobbet mange for likestilling i departementene og de politiske partiene. Vi fikk statsfeminismen som kom med en rekke utredninger, lover og tiltak.

“

Jeg konsentrerte meg heller om å være en feminist på jobben og bidra i de sammenhenger det har vært mulig.

Jeg husker ikke når og hvordan jeg sluttet med aktiv deltagelse i Nyfeministene. Men i 1975 var jeg ferdig med utdannelsen som sosiolog. I 1976 fikk jeg mitt første barn og samme år flyttet vi til Langhus utenfor Oslo. Da ble det mindre tid til Nyfeministene. Jeg hadde også begynt i min første jobb i Kommunal og arbeidsdepartementet og togpendlet til Oslo. I 1982 flyttet vi til Lillehammer og da ble det helt uaktuelt. Jeg konsentrerte meg heller om å være en feminist på jobben og bidra i de sammenhenger det har vært mulig.

Hva har Nyfeministene betydd for meg

Kvinnefrigjøringen og kvinnekampen på 1970-tallet og i Nyfeministene har betydd alt for meg. Vi har vært en likestilt familie der jeg som kvinne har hatt full jobb og kunne satse på ulike jobber etter mine interesser. De har vært mange og varierte. Jeg har jobbet i ulike departementer, som redaktør og journalist, som informasjonsmedarbeider, og som medarbeider og styrer i Steinerbarnehager.

Margrete Wiig i 1999. Foto: Privat.

Det har vært interessant å erfare de ulike arbeidsmiljøene etter hvor kvinne- eller mannsdominert arbeidsplassene har vært. At kvinner og menn jobber sammen, har vært mest fruktbart. Men samtidig gjorde kvinnene i barnehagen en kjempejobb. Jeg prøvde å fremsnakke dette så ofte jeg kunne. Min bok- Kloke steinerpedagoger (Mawi forlag 2018) forteller deres og barnehagenes pedagogikk og historie.

Det er mye som gjenstår før vi får et likestilt arbeidsliv, likelønn, mindre deltidsarbeid, arbeidsmarked med kjønnsbalanse, lederrekruttering mm. Etter at jeg ble pensjonist i 2015 fikk jeg tid til å engasjere meg i dette gjennom Oslo Kvinnesaksforening.

Jeg tok også initiativ til feiring av Nyfeministenes 50 år i 2020. En gruppe «gammelfeminister» organiserte og gjennomførte til tross for Corona-tid. 120 nyfeminister møttes til seminar og fest i Oslo. Fint å kunne ta opp igjen hva Nyfeministene stod og eventuelt kan stå for i dag. Mer om dette finnes på facebooksideN Nyfeministbevegelsen

NYFEMINISTER FORTELLER

Av Margrete Wiig, 2022

Last ned | Del

Meldinger ved utskriftstidspunkt 23. oktober 2026, kl. 00.48 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.